

UNA SECRETÀRIA GUAPA I UN TAL SENYOR TOWER

Les tribulacions de mister Reagan

Dijous passat es feia públic a Washington l'informe de la Comissió Tower que acusa oficialment Reagan d'haver venut armes a l'Iran. La comissió qualifica aquesta operació d'«aberrant».

V. Partal

És un llibre de tapes blaves amb l'escut de la Unió en la portada. Són dues-centes pàgines. N'han fet vint-i-cinc mil còpies. I, si pogués, Ronald Reagan les hauria comprades totes. Com que no podia, però, milers de periodistes feren cua a la Casa Blanca i el Club Nacional de la Premsa per fer-se amb un d'aquells llibrets blaus.

Ronald Reagan havia nomenat la Comissió Tower pensant que frenaria

Iran, que era mentida que això és fes per facilitar un acostament als sectors moderats de la revolució de Khomeiny i sobretot que no se'n assabentà del que passava ni el va interessar.

Als Estats Units fa uns mesos feien gràcia les anècdotes que presentaven un Reagan endormiscat en la Sala Oval mentre els seus assessors discutien. Ara produeixen indignació. I la popularitat del *cow-boy* de Tampico ex-actor de cinema a Washington continua baixant. El que podia haver estat un dels grans presidents nord-americans va camí d'un suplici que no acabarà fins que el jutge especial Lawrence Walsh i les comissions especials creades pel Congrés i el Senat no determinen el seu grau de culpabilitat en l'afer de la venda d'armes a Iran i el desviament de fons a la contra.

Podria passar, però, que quan aquests informes es facen públics els dies del president al número 1600 de l'avinguda de Pennsilvània estiguen comptats.

L'informe Tower.

L'informe lliurat dijous passat a Reagan és l'anàlisi oficial més exhaustiva que s'ha fet fins ara sobre l'Irangate. Deixa per tractar nombrosos temes (entre els quals, alguns tan poc secundaris com les connexions amb la *contra* i el desviament de fons cap als rebels antisandinistes) i planteja múltiples interrogants.

L'informe no és una acusació formal contra ningú. No volia ser-ho. En canvi, bona part dels homes de la Casa Blanca n'ixen tocats.

L'informe no és una acusació formal contra ningú. No volia ser-ho. En canvi, bona part dels homes de la Casa Blanca n'ixen tocats.

El que més malament ho passarà a partir d'ara és Donald Regan, el cap del gabinet presidencial —una espècie de primer ministre— cessat, que, després d'haver-se barallat amb Nancy Regan, ha vist com l'informe Tower afirmava que no assessorà el president com ho hauria d'haver fet. Regan no féu veure al president els pros i els contres de l'operació i li amagà les opinions contràries. Representant de l'ala pragmàtica dels conservadors, i estrella de Wall Street, Don T. Regan ja pot anar demanant una altra vegada la presidència de l'empresa Merryll Lynch Co. (que abandonà per la presidència del gabinet) i acomiadant-se dels esquirolets de la Casa Blanca als quals repartia menjar molts matins.

Els secretaris d'Estat i Defensa, Georges Shultz i Caspar Weinberger, tot i ser pública la seua discrepància amb el pla, són criticats també per la seua actitud. En comptes de fer força davant el president, preferiren inhibir-se i deixar córrer els esdeveniments.

No sembla que en un futur pròxim cap dels dos pugui veure's en perill. Weinberger, quan li passaren l'infor-

L'informe critica la inhibició de Weinberger.

amb les seues resolucions l'afer Irangate. Però John Tower, Edmund Muskie i Bret Scowcroft no han frenat la bola de neu que acaça el vell president dels Estats Units. Tampoc no pot dir-se que l'hagen accelerat. Però han fet una cosa que segurament és el pitjor de tot: han afirmat, amb proves, que Reagan sabia que s'havien venut armes a

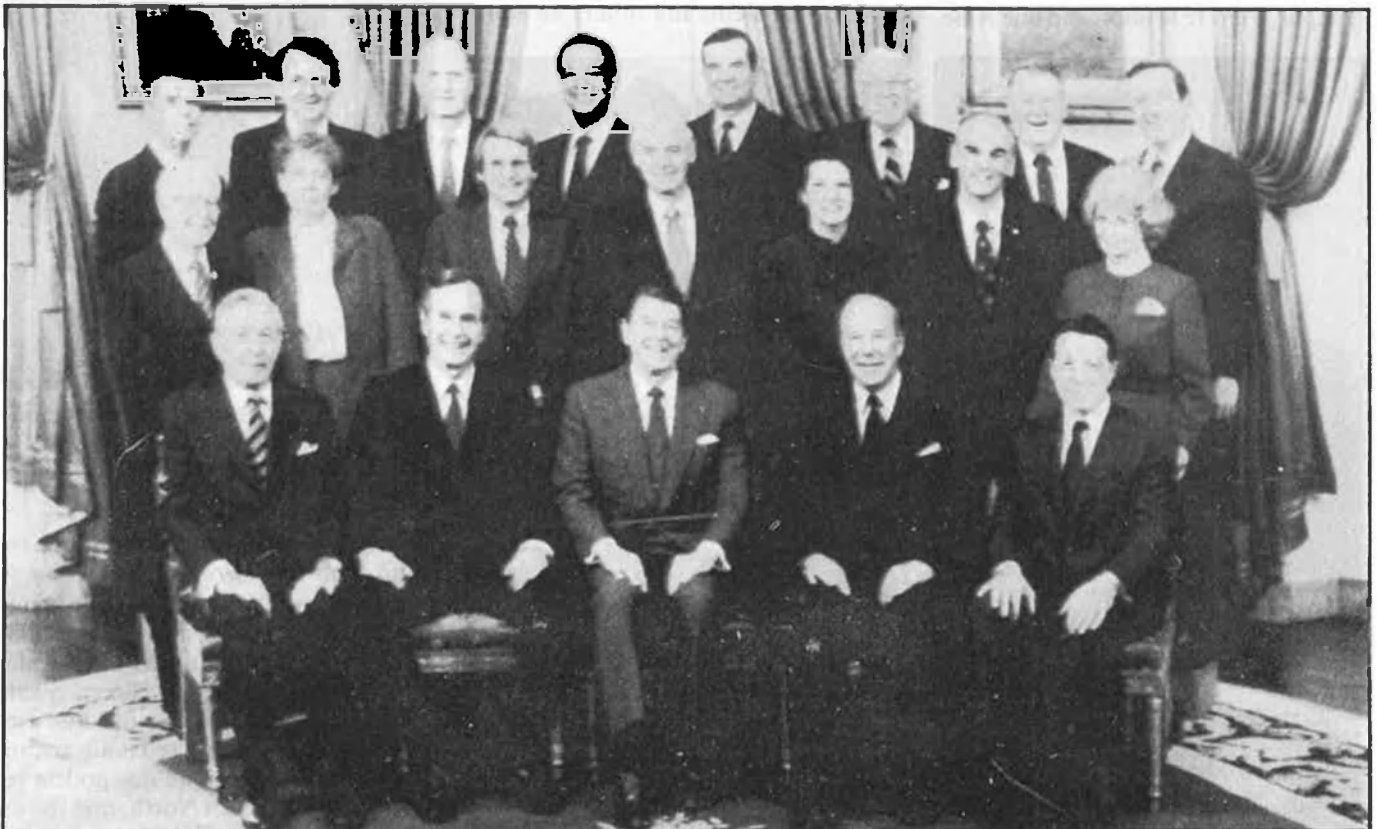
me secret que donà origen a l'operació, escriví a bolígraf, a sobre, la frase «Massa absurd per fer-ne comentaris». És això el que se li retreu ara.

L'hospitalitzat i inutilitzat **William Casey**, director fins fa un mes de la CIA, també rep la seua dosi de retrets: No haver explicat a Reagan que aquella operació no l'havia de fer el Consell de Seguretat Nacional —un organisme consultiu del president—, sinó, en tot cas, la mateixa CIA. I no fer-li veure que deixar un afer com aquell en mans d'un vulgar tinent-coronel era un error de dimensions incalculables. Poc afectarà, però, tot el que puga dir-se a **Casey**, que segueix hospitalitzat i, pel que sembla, sense haver recuperat totes les facultats mentals.

El CSN és responsabilitzat globalment de portar a terme una operació per a la qual no tenia competències i d'amagar informació al president. Però el que quedarà més malparat a la llarga és el mateix **Reagan**.

Reagan no sap què fa el seu govern

De l'informe es desprèn una constatació clara: de les coses que passen a la Casa Blanca, el president no en sap la meitat. Segons l'informe, **Reagan** no s'interessà pels detalls de l'operació, no calculà el risc que implicava ni les seues

El govern Reagan. Asseguts, d'esquerra a dreta, Reagan, Bush, Reagan, Shultz i Weinberger.

repercussions, conduí una operació tan important com aquest per canals secundaris de l'administració i es va extralimitar en la seua obsessió pel secret.

Entre les responsabilitats carregades a **Ronnie**, en queda una altra encara: es deixà portar per l'emotivitat i imposà als plantejaments polítics la situació humana dels ostatges a Beirut. És una acusació, però també és un argument llançat als seus braços. Si **Reagan** sap usar-lo, pot ser la seua millor defensa. **Reagan** pot jugar la carta d'un president sensible i humà que perd el cap davant el drama personal d'alguns dels seus ciutadans. No ho té fàcil, però.

I no ho té fàcil perquè allò que més ha indignat els americans ha estat la seua incapacitat per portar la presidència efectiva del país. Se sabia que era sord i tenia dificultats —tot i els aparells ortopèdics—, per escoltar converses. Se sabia que era incapaç de llegir un informe de més de deu folis. Se sabia que, després de dinar, tenia una tendència irrefrenable a adormir-se. Se sabia que té setanta-sis anys acabats de complir. Però fa la impressió que Amè-

rica necessitava que alguna comissió dictaminés que el president és vell perquè se soltassen els cables de la sensibleria i quedassen reemplaçats pels de la racionalitat política. Ha passat. I ara l'espera un calvari d'ací al primer dimarts després del primer dilluns del mes de novembre del pròxim any bixest —data tradicional de les eleccions als Estats Units. Vint-i-dos mesos, doncs. Això sí, els tres informes que encara queden per elaborar i presentar no l'obliguen a anar-se'n abans.

I ara, una secretària guapa

Però, mentrestant, l'Irangate prossegueix, i aquesta darrera setmana s'ha incorporat un nou personatge a aquest afer que ja comença a assemblar-se a un capítol de les sèries televisives americanes.

La nova és **Fawn Hall**. Secretària d'**Oliver North** en el Consell de Seguretat Nacional. Rossa. Guapa. 27 anys. Amb diversos concursos de miss guanyats. Vint-i-cinc mil dòlars de sou a

l'any. Model a estones perdudes i nòvia, fins fa molt poc, d'**Arturo Cruz junior**, el fill dels fins fa uns dies màxim dirigent de la contra antisandinista.

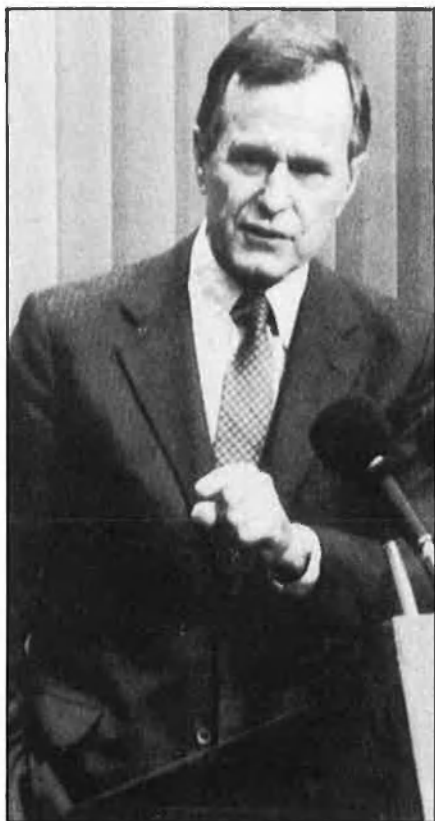
Fawn és el que es diu una secretària eficient. Ajudà el seu cap a destruir papers que podien embolicar-lo encara més en la venda de les armes a Iran i el traspàs de fons a la *contra*. Arribà a alterar quatre documents, esborrant-ne noms, per protegir membres de l'estaf de la Casa Blanca.

Però **Fawn** no pogué resistir la temptació que li brindà **Lawrence Walsh**, prometent-li total impunitat si declarava davant la comissió que, encapçalada per ell mateix, investiga a comptes de la justícia l'Irangate.

Walsh és un prestigiós i persuasiu advocat d'Oklahoma City i té entre les seues ordres una de molt especial, que

Dalt, **Fawn Hall**. Baix a l'esquerra, **George Bush**, que no ha estat afectat per l'informe, i **George Shultz**. A la dreta, **William Casey**, un malalt oportú.

és la d'investigar tot allò que tinga relació amb la *contra*.

Walsh posà l'ham i **Fawn** (ex-nòvia del fill d'**Arturo Cruz**, secretària de confiança de **North**) picà i cantà davant les càmeres de televisió en la sala de judicis. ¿Per què? Es diu que està molt empadada amb el seu antic amant. Però també es comenta que podria ser una venjança contra **North**, que féu tot els possibles per desfer el romanç amorós entre la secretària i el contra. Po-

El passat dia 6 Reagan complí setanta-sis anys.

dria ser inclús que només ho fes per salvar la seua pell, a la vista dels anys de presó que podrien caure sobre mig CSN.

Per acabar-ho d'arredonar també Nixon, en el Watergate, tingué una secretària de por, en aquell cas de les famoses cintes magnetofòniques. □

INTERCANVI NORD-IRLANDES-GAL·LÈS

Una visita conflictiva

Els grups nacionalistes de Gal·les i Irlanda del Nord protagonitzaren fa uns dies un conflicte polític que ha arribat al Parlament de Westminster.

Conxa Rodríguez (Londres)

El que es presentava com una trobada d'intercanvi cultural provocà la dimissió de Dafydd Elis Thomas, diputat a Westminster pel partit nacionalista gal·lès Plaid Cymru, de tendència dretana, i la detenció de Tom McGuire, diputat del Sinn Fein, a l'aeroport de Liverpool, sota la llei «Prevention of Terrorism Act». Malgrat la dimissió i la detenció, la trobada dels nacionalistes es realitzà els passats dies 14 i 15 de febrer a la ciutat gal·lesa de Wrexham.

El conflicte començà quan la Welsh Language Society convidà fa unes setmanes una delegació nord-irlandesa, en què hi havia representants de sis partits i entitats nacionalistes, entre ells tres membres del partit Sinn Fein, branca política de l'IRA. La participació del Sinn Fein en aquests tipus d'encontres no és novetat d'aquesta convocatòria. Però aquest any no ha estat ben rebut per Dafydd Elis Thomas, líder del partit nacionalista gal·lès

Plaid Cymru, membre de la Welsh Language Society i diputat al Parlament de Westminster, que desaprova que membres del Sinn Fein s'incloguessen en la delegació convidada i es dirigí al ministre de l'Interior britànic Douglas Hurd refusant la visita dels nord-irlandesos i demanant la seva prohibició.

El diputat gal·lès adduí que els membres del Sinn Fein podien tacar el moviment nacionalista gal·lès. «Aquesta visita pot afrontar la gent d'aquest país, els familiars de la qual han estat assassinats mentre servien amb les forces de l'ordre a la província (Irlanda del Nord)», digué el diputat gal·lès al ministre de l'Interior.

El nacionalisme moderat del Plaid Cymru s'ha destacat darrerament per l'enuig amb la Marlech Televisión (Televisió Gal·lesa), els programes de la qual no són del gust del partit; i per l'elaboració de «l·listes negres» de periodistes que corren dintre la formació política. Les queixes del diputat gal·lès sobre la participació del Sinn Fein foren contestades pel mateix president de

la Welsh Language Society, Toni Schiavone, que digué: «La crida de Thomas al ministre de l'Interior és una intervenció autoritària pitjor que la del govern de Westminster». La reacció del Sinn Fein fou clara: no cancel·lar la visita dels seus membres i acusar Dafydd Thomas de voler «ultrapassar els conservadors Tories en vespres d'eleccions».

Mentre el conflicte provocat per la trobada gal·lesa-nord-irlandesa no havia acabat, el diputat del Plaid Cymru s'embolicava en una altra polèmica. Dafydd Thomas criticava durament l'activitat de Meredith Evans, un conegut professor defensor de la llengua gal·lesa. El veterà nacionalista demanà controls a l'administració per tal de limitar l'establiment d'angloparlants en aquelles àrees rurals on predomina la llengua gal·lesa. Dafydd Thomas escrigué una carta a Evans on li deia: «La gent tria venir a Gal·les per fugir de l'excés de thatcherisme. Entenen i simpatitzen amb les aspiracions gal·leses, però no podem encoratjar la creació de guetos».

L'actitud de Thomas per cancel·lar la visita dels membres del Sinn Fein creà malestar dins del seu propi partit, ja que ell havia estat fins ara un impulsor de les trobades gal·leses-nord-irlandeses. La Welsh Language Society és una entitat independent del partit nacionalista Plaid Cymru, però ambdues mantenen una estreta relació. El polític no pogué paralitzar la visita i dimití del seu càrrec dintre la Welsh Language Society. El passat dia 13 de febrer, quan començaren a arribar delegats irlandesos a Gal·les, Tom McGuire fou detingut per la política britànica a l'aeroport de Liverpool, d'on pensava traslladar-se a Wrexham, per participar en les jornades culturals. McGuire és un diputat del Sinn Fein elegit pel districte de Fermanagh. Després de la detenció, Dafydd Thomas defensà l'actuació policial que detingué el nord-irlandès sota la llei de «Prevention Terrorism Act». El seu advocat, al mateix temps, qualificava la detenció com «bastant esfereïdora».

La Welsh Language Society, que no retirà en cap moment la invitació de cap membre de la delegació d'Irlanda del Nord, publicà un comunicat on criticava la detenció i afegia: «Nosaltres mateixos ens separem de la violència de l'IRA i de la situació creada per Gran Bretanya a Irlanda del Nord». Amb un fons de conflicte i discrepància, l'organització cultural gal·lesa celebrà les jornades d'intercanvi cultural amb la delegació nord-irlandesa. □